

ÎNCHEIERE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției, Nadejda Nicolaescu și Primăria com. Lozova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Nicolaescu împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria com. Lozova, executori judecătorești George Boțan și Petru Chirtoacă cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Nadejda Nicolaescu și s-au admis apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Primăria com. Lozova, s-a casat parțial hotărârea din data de 05 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 15 mai 2018 Nadejda Nicolaescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria com. Lozova, executori judecătorești George Boțan și Petru Chirtoacă cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material în mărime de 96 000 lei, prejudiciului moral în mărime de 642 728 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 11 ianuarie 2012 Consiliul com. Lozova și Primăria Lozova au fost obligați să-i vândă terenul aferent boxelor conform deciziei Consiliului com. Lozova nr.18.10.2 din 08 septembrie 2004. Prin decizia din 08 noiembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea instanței de fond a fost menținută, devenind definitivă și irevocabilă.

Nadejda Nicolaescu a menționat că întru executarea hotărârii judecătorești a fost emis titlul executoriu, care a fost depus spre executare la data de 25 ianuarie 2013 la executorul

judecătoresc George Boțan, care a restituit titlul executoriu, ulterior, acesta a fost transmis spre executare executorului judecătoresc Petru Chirtoacă.

Executorul judecătoresc Petru Chirtoacă a solicitat Primăriei com. Lozova să execute documentul executoriu în termen de 15 zile, cerință ce nu a fost îndeplinită de ultima.

La data de 11 noiembrie 2014 executorul judecătoresc Petru Chirtoacă a somat Primăria com. Lozova, să execute titlul executoriu și să vândă terenul aferent Nadejdei Nicolaescu, conform deciziei Consiliului com. Lozova nr. 18.10.2 din 08 septembrie 2004. Primăria com. Lozova la 26 noiembrie 2014 a răspuns că este în imposibilitate de a executa titlul executoriu fără a anexa careva acte ce ar confirma imposibilitatea executării hotărârii judecătorești.

Reclamanta a indicat că executorul judecătoresc Petru Chirtoacă la data de 25 ianuarie 2015, 10 martie 2015, 19 martie 2015 și 30 aprilie 2015 a expediat repetat în adresa Primăriei com. Lozova somații prin care i-a cerut ultimei să execute titlul executoriu.

La data de 15 mai 2015, executorul judecătoresc a întocmit un proces-verbal cu privire la constatarea neexecutării hotărârii judecătorești.

Primăria com. Lozova la 20 mai 2015 a răspuns la somațiile executorului judecătoresc din 19 martie 2015 și 30 aprilie 2015, comunicând că nu poate să execute titlul executoriu din motivul că prin decizia Consiliului local cu privire la vânzarea terenului în limita suprafeței disponibile a fost anulată prin hotărârea Judecătoriei Strășeni la cererea coproprietarului boxelor privatizate Gheorghe Nicolaescu și că limita suprafeței de teren stabilite de hotărârea judecătorească nu se încadrează în limita suprafeței disponibile pentru vânzare, fapt confirmat prin planurile cadastrale.

Reclamanta a relatat că la 26 mai 2015 conform procesului-verbal cu privire la contravenție primarul com. Lozova a fost sancționat contravențional pentru neexecutarea hotărârii judecătorești.

La data de 19 noiembrie 2015 Primăria com. Lozova a fost somată repetat să execute titlul executoriu.

A mai indicat că la 25 mai 2016 Ministerul Justiției a expediat în adresa Primăriei com. Lozova un demers în care a indicat că ultima încalcă grav drepturile Nadejdei Nicolaescu la executarea hotărârii în termen rezonabil.

La data de 12 iulie 2016, Consiliul com. Lozova și Primăria com. Lozova au fost somați repetat să execute titlul executoriu. Primăria com. Lozova la 22 iulie 2016 a răspuns că este în imposibilitate de a executa titlul executoriu, deoarece a fost intentată acțiune în judecată privind schimbarea modului de executare a hotărârii.

Primarul com. Lozova, Lilian Botnaru la 19 septembrie 2016 i-a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție pentru neexecutarea hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 10 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, primarul com. Lozova, Lilian Botnaru, a fost recunoscut vinovat de neexecutarea intenționată a hotărârii judecătorești și sancționat contravențional, hotărâre menținută prin decizia din 06 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, devenind definitivă și irevocabilă.

Prin încheierea din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Strășeni cererea Primăriei com. Lozova privind schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii judecătorești din 11 ianuarie 2012 s-a respins ca neîntemeiată, încheiere menținută de instanța de apel.

Reclamanta a menționat că la 20 noiembrie 2017 și 20 decembrie 2017 în adresa Primăriei com. Lozova au fost expediate repetat somații cu privire la executarea titlului executoriu, care au rămas fără răspuns.

Susține că la data de 24 ianuarie 2018 a înaintat o cerere în adresa executorului judecătoresc, solicitând ca ultimul să sesizeze IP Strășeni prin înregistrarea demersului conform art. 22 alin. (1) lit.d), art. 23 alin. (1) Cod de executare în coroborare cu art. 320 alin. (2) Cod penal, privitor la acțiunile ilegale ale primarului com. Lozova Lilian Botnaru. La data de 06 februarie 2018, executorul judecătoresc a înaintat o sesizare către IP Strășeni cu solicitarea pornirii urmăririi penale conform art. 320 alin. (2) Cod penal și tragerea la răspunderea penală a primarului com. Lozova Lilian Botnaru.

La data de 14 februarie 2018, în adresa sa a parvenit scrisoarea de la Procuratura r-lui Strășeni, prin care a fost informată despre pornirea urmăririi penale conform art. 320 alin. (2) pe acțiunile ilegale ale primarului com. Lozova Lilian Botnaru.

Reclamanta a indicat că hotărârea Judecătoriei Strășeni din 11 ianuarie 2012 rămâne a fi neexecutată pentru o perioadă mai mare de 5 ani și 8 luni. Consideră că această perioadă nicidecum nu poate fi considerată ca fiind rezonabilă, fapt ce încalcă dreptul său la executarea hotărârii într-un termen rezonabil, conform art. 70 alin. (1) din Codul de executare și art. 6 § 1 al Convenției Europene cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În legătură cu neexecutarea hotărârii i s-a înrăutățit starea sănătății și a suportat cheltuieli pentru tratament, care urmează să-i fie compensate. Totodată, a ratat un venit de 612 500 lei, care de asemenea urmează să-i fie reparat de către stat.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Nicolaescu. S-a constatat încălcarea dreptului Nadejdei Nicolaescu la executare în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Strășeni nr.2-994/11 din 11 ianuarie 2012. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Nadejdei Nicolaescu suma de 21 406,70 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea Nadejdei Nicolaescu s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 249-250, vol.I, 7-30, vol.II)

Prin decizia din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Nadejda Nicolaescu și s-au admis apelurile declarate de către Ministerul Justiției și Primăria com. Lozova. S-a casat parțial hotărârea din 05 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării sumei de 21 406,70 lei, cu titlu de prejudiciu material și s-a emis o nouă hotărâre în această parte. S-a respins cerința Nadejdei Nicolaescu cu privire la repararea prejudiciului material cauzat sănătății. În rest, hotărârea din 05 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a menținut fără modificări.(f.d. 207, 208-222, vol.II)

Instanța de apel a constatat că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele cauzei și anume că acțiunea înaintată de către Nadejda Nicolaescu întrunește condițiile statuate în Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, corect a constatat încălcarea dreptului Nadejdei Nicolaescu la executare în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Strășeni din 11 ianuarie 2012, ori, până la înaintarea acțiunii 15 mai 2018 nu a fost executată, corect a stabilit cuantumul prejudiciului moral în sumă de

30 000 lei, cu toate acestea ultima incorect a concluzionat că prejudiciul material în sumă de 21 406,70 lei este legat de neexecutarea hotărârii, ori reclamanta nu a prezentat probe în acest sens și că exista o legătură causală dintre neexecutarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil și înrăutățirea stării sale de sănătate. Mai mult, conform art. 4 alin. (1) al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

La 25 aprilie 2019 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei în partea admiterii prejudiciului moral, cu emiterea în accesată parte a unei hotărâri de respingere ca neîntemeiată. (f.d.2-5, vol.III)

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că instanța de apel a interpretat în mod greșit legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material, a apreciat arbitrar probele prezentate la materialele dosarului, fapt care a dus la soluționarea greșită a cauzei în partea ce ține de admiterea pretenției înaintate de Nadejda Nicolaescu cu privire la repararea prejudiciului moral.

La 07 iunie 2019 Nadejda Nicolaescu a declarat recurs împotriva deciziei din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. (f.d.13-17, vol.III)

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat că instanțele de judecată au interpretat în mod greșit legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material, fapt care a dus la soluționarea greșită a cauzei. A menționat că instanțele de judecată la adoptarea soluțiilor lor nu au luat în considerație faptul că pe parcursul aproximativ a 6 ani a fost purtată prin zeci de procese judiciare cu privire la executarea hotărârii din 11 ianuarie 2012 a Judecătoriei Strășeni, ceea ce adus la agravarea stării sănătății sale prin provocarea suferințelor psihice și retrairi și tratamente interminabile la diferite instituții medicale.

La 19 iunie 2019 Primăria com. Lozova a declarat recurs împotriva deciziei din 02 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei în partea menținerii hotărârii instanței de fond cu privire la repararea prejudiciului moral, cu emiterea în accesată parte a unei hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată. (f.d. 19-21, vol.III)

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat că instanța de apel a interpretat în mod greșit legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material, a apreciat arbitrar probele prezentate la materialele dosarului, fapt care a dus la soluționarea greșită a cauzei în partea ce ține de admiterea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral. Instanța de apel la adoptarea soluției sale nu a luat în considerație că Nadejda Nicolaescu nu a prezentat careva probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care ar confirma faptul că ultimei iar fi fost cauzate careva prejudicii morale.

La data de 17 iunie 2019 executorul judecătoresc George Boțan a depus referință. (f.d.42, vol.III)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 aprilie 2019, publicată pe site-ul Curții de Apel Chișinău la 16 aprilie 2019, expediată în adresa părților prin intermediul serviciului poștal la data de 15 aprilie 2019, recepționată de către Ministerul Justiției și Primăria com. Lozova la data de 19 aprilie 2019 (f.d.7, 23 vol.III), iar confirmarea de recepționare a deciziei de către Nadejda Nicolaescu la materialele dosarului lipsește. Astfel, recursurile declarate de Ministerul Justiției la 25 aprilie 2019, de Nadejda Nicolaescu la 07 iunie 2019 și de Primăria 19 iunie 2019, sunt considerate depuse în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursurile declarate de către Ministerul Justiției, Nadejda Nicolaescu și Primăria com. Lozova, sunt inadmisibile din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, completul Colegiului atestă, că Ministerul Justiției, Nadejda Nicolaescu și Primăria com. Lozova, au indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursurile declarate de către Ministerul Justiției, Nadejda Nicolaescu și Primăria com. Lozova asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Ministerul Justiției, Nadejda Nicolaescu și Primăria com. Lozova, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ministerul Justiției, Nadejda Nicolaescu și Primăria com. Lozova inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile, declarate de către Ministerul Justiției, Nadejda Nicolaescu și Primăria com. Lozova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas